

גריטת המכוניות נעצרה - שוב הממשלה מפספסת

שלחו להדפסה

בתוך כשנה וחצי הצליחה התוכנית הממשלתית לגריטת מכוניות, להוריד מהכביש למעלה מ-18 אלף כלי רכב. ההחלטה לעצור אותה "בעקבות מיצוי תקציב 2011", מעוררת חששות: מה יעלה בגורלן של תוכניות מקיפות בהרבה, כמו המרכזים להחלפת מקררים ומזגנים בבתים? דעה פרופ' אופירה אילון

התוכנית לגריטת מכוניות נעצרה בסוף אוגוסט האחרון, "בעקבות מיצוי תקציב 2011". התוכנית, שעודדה גריטת כלי רכב ישנים, הצליחה בתוך כשנה וחצי של פעילות, להוריד מהכביש למעלה מ-18 אלף כלי רכב.

• רק אתמול: מכרז לאספקת מזגנים לאוכלוסיות חלשות

ההישג הזה אמנם תוקצב בכ-60 מיליון שקל (3,000 שקל למכונית בתוספת מנהלות), אולם חשבון פשוט מראה בברור, כי התועלת למשק עצומה ורבה: המכוניות הישנות מזדהמות הרבה יותר, צריכת הדלק שלהן גבוהה, והן מסוכנות יותר על הכביש ולכן מעורבות יותר בתאונות דרכים. בנוסף, בהנחה כי כל מכונית שיורדת מהכביש מתחלפת במכונית חדשה, אז גם רשות המיסים נהנית בעצם מהגדלת ההכנסות.

משום כך נשאלת השאלה: אם דווקא תוכנית כזו נעצרה - מה יהיה דיןן של תוכניות מקיפות הרבה יותר, הדורשות תשומת מנהלות אדירה? כך למשל התוכנית של המשרד להגנת הסביבה להשקעה בפרויקטים להפחתת פליטות גזי חממה, שתוקצבה ב-151 מיליון שקל, או המרכזים של משרד התשתיות הלאומיות למכירת נורות יעילות בבתים, להחלפה וגריטת מקררים ישנים.

גריטת מכוניות. השתלם - אז מה? צילום: AP

לחצו כאן להגדיל הטקסט

תועלת מול עלות

התוכנית לגריטת מכוניות היא תוכנית קצובה, נוחה יחסית להפעלה ותוצאותיה מיידיות, שכן כל מכונית שיורדת מהכביש מקטינה זיהום וסיכון. התוכנית לגריטת מקררים ומזגנים לא יעילים, נחשבות לעומתן ליקרות בהרבה ותועלתן מותנית.

חלם הגרוטאה

המדינה מוותרת על מאות מיליונים / שחר הזלקון

תוכנית הגריטה חיסלה 18 אלף מכוניות מזהמות ולא בטוחות מכבישי ישראל, העלתה במקומן מכוניות חדשות יותר, והעשירה את קופת האוצר באופן עקיף בסכום עתק. אז איך קרה שבגלל 17 מיליון שקל החליטו לעצור אותה לפחות עד תחילת 2012?

[לכתבה המלאה](#)

כך למשל, החלפת מקרר בזבזני מבחינת צריכת החשמל שלו במקרר חדש ועיל אנרגטית, היא אמנם פעולה שקל מאוד לחשב את התועלת שלה. עם זאת, חלק מצריכת החשמל של המקרר תלויה גם במשתמש: הכנסת סיר מרק חם למקרר, דחיסת המקרר והמקפיא בכמויות מזון עצומות ועוד, משפיעות על צריכת החשמל הכוללת, כך שגם מקרר יעיל יכול לצרוך קוט"שים רבים.

וכך גם בתחום מזגני האוויר: להתקנת מזגן יעיל בדירה שאינה מותאמת אקלימית, למשל עם חלונות עצומים לצד

מערב, ללא הצללה וללא בידוד תרמי של הקירות, יש תועלת מגובלת ביותר. יתרה מכך, הפעלת מזגן למשך לילה שלם, בשעה שדרי הבית מתכסים בשמיכת פוך, מקשה עוד יותר על הערכת התועלת ממבצע השדרוג.

המדינה תעמוד בתחייבויותיה? לא בטוח

מדינת ישראל התייחבה להפחית 20% מפליטות גזי החממה עד שנת 2020. מכאן, במסגרת התוכנית הלאומית להפחתת הפליטות, הממשלה מתקצבת פעולות הקשורות בהתייעלות במשקי הבית ב-1.1 מיליארד שקל לעשור הקרוב, כאשר לשנתיים הקרובות תוקצבו 269 מיליון שקל לנושא.

מכאן, שכדי להביא להפחתה של כ-4.9

מיליון טון שווה ערך פחמן דו חמצני - כרבע מסך ההפחתות עליהן התחייבה מדינת ישראל - עליה מצד אחד, לבצע פעולות שלגביהן התוצאות מובטחות ומצד שני, לעמוד מאחורי התחייבויותיה.

התנהלות ממשלתית שאינה מובטחת לאורך זמן, חוסר עיקביות ו"גמגום" במסרים, יגרמו לכך שפרויקטים יפלו ושארגונים לא ייקחו על עצמם התחייבויות. יתרה מכך, המדינה, שהבטיחה תקציב לעשור, עלולה לבטל בעצמה את המשך המאמצים להוביל מהלכים רציניים של הפחתת הזיהום הסביבתי, בגלל "חוסר היתכנות" בשטח.

הכותבת היא מנהלת תחום איכות הסביבה במוסד שמואל נאמן בטכניון ועומדת בראש תוכנית האנרגיה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה

תגיות: סביבה | מכוניות

חזרה